

РУСКИ НОВИНИ

„Руски Новини“ вијају се сваки ти-
девњ. — Предплатник рок 60 дин.
Адреса: „Руски Новини“, Р. Крстур.

ЗА РУСИНОХ У ЈУГОСЛАВИЈИ

Видава: Руске Нар. Просв. Друштво
Редактор: Мих. ФИРАК.

В - И - С - Т - И

Бенеш одступел.

5. октобра президент чехословачкога републики Едвард Бенеш одступел вос свойого ввания як президент држави. Зробил вој то, же би њега особа не за- вадала при ушорјованю приятельских одношенох зос сушедским народама. Нови президент ма буц выбраны ва 14 днї, а выбира го парламент и сенат ведно. До тога часу должностници президента сполнюю предс. влади ген. Сирови.

Русин министер у Праги.

Пред самим одступом Бенеша пре- менела ше влада у Праги на тельо, же вошли до неј ише два генерали и једен министер за Словакох и једен за Подкарпачку Русь. Словакским министром постаја наследник Глинки Др. Тисо, а руским якиш Иван Паркань. За министра Тиса знаме же в предњак словацких народо- цох, але хто Иван Паркань то цалком у явним живоце Русинох не познате. Чи терав Чехи не зробили ваш нову руку була постављена Русином за министра даякога батогаша, а не чеснога руского предњака. Найбліжи днї тога питане ровашња.

Словаки посцигли својо.

Нова влада у Праги мушела наос- татку попушиц и Словаком и признала их же вони окреми славянски народ и зато достану у ческога држави подполну ав- тономију, свой словацки парламент, свою словацку владу. Лем војско, финанс и вонкашња политика буду ведно. Так на концу и сама ческа влада признала, же не постоји једен чехословачки народ, але два самостојни народи чески и словацки, котри терав буду краши у влагоди жиц у једнога држави, котру терав и Словаци буду баржей любиц, бо вона им гарантуюшици народни права.

Други вельки успих.

Минхенска конференција крем ушо- реня ческога питана и спашења мира мала ише једен вельки успих, а тот је, же большевици остали цалком сами, охабени и нікто ше на њих не огляда. Баяко же то љих бара заболело и теравше довнава, же в суботу 1. окт. бул большевицки министер Литвинов у Паризу и протестовал, чом большевицка влада не була поволана до Минхену на наради. Розгњивани Литвинов веџ вијавел, же сојуз Французак и московских большеви- кох ровтаргани и веџије непостој. Препаднути тије сојуз зос Чехами, бо ше Чехи прешведчели, же их большевици не помагали. И тога осамљеносц большеви- кох и неуспих љих сојузу з европскими државама то други главни успих наради у Минхену, котри успих кажди мушки привитац.

Опасносц војни прешла.

ГИТЛЕРОВ УЛТИМАТУМ.

Од 1914. року кеди виђухла швето- ва војна Европа не преживала таки хежки и небезпечни часи як цо були дні од 10. до 30. септембра того року. Три тижні вельки и мали народи жили у страху же ће обнови случај 1914. року пре Судетских Немцих т. е. тих Немцих котри по војни припадли гу Чехословачкога, а тераз ше жадаји вра- циц под Немецку.

СТАВАР СУДЕТСКИХ НЕМЦОХ.

З початку Судетски Немци жадали од Ческеј да им да автономију да во- ци зос собу управљајо, але у Французах ческога држави: Чеси несцеју тим ани чуц 10. септембра престали пре- варяња, а у дајних немецких крају настало буна проци Чехох. Чехи теда там преглашили војне стапе. Водњове судетох ведно зос Генлайном прешили до Немецкога. Теди Гитлер на вельким конгресу својеј партије у Нирбергу ви- јавел, же кеди Чехи несцеју дац автономију, а та вон им поможе да ћо достану. З другима словакома Немецка појде пре тога и до војни зос Ческу државу.

ОПАСНОСЦ ШВЕТОВЕЙ ВОЈНИ.

Розумиј ше, же би ће тога војна пренесла и на други држави, бо за Чехами була Французка и большевици. Гу Немцом би пристали Мадяре и Талијане, а хто зна дзе би ће габа војни стано- вела. Да ше тога вельке нећесце за ћали щвет зопре председатељ английской влади Невил Чемберлен пошол 15. сеп- тембра гу Гитлерови, да ше тога питане даяк розвяже на мирни способ.

Гитлер тога питане так предложељ Чехи мајо дац Немецкога држави тоти својо крај судетских Немцих дзе вони у већшини и то дораз през плебисциту (гласанја чи сију чи не сију да прејду под Немецку), а дзе Немцих єст менеј там будзе плебисцит да ше вијава дзе сију остац. Так исто ше Чехи мајо у тим ушориц и зос Немецку и Польску.

Тоти Гитлерово жадања принес Чемберлен до Лондону, дзе такој при- леџел председатељ французаке влади Даладе зос министром вонкашњих длох. Радзели ше и дорадзели, же Чехи муша Гитлерово жадање вијолнц. И Чехи пристали бо мушели. Сами вони ше з Немцом прец не могли.

21. септембра ческа влада на то пристала и председатељ влади Годжа зос цалу владу дал демисијо — задзе- ковал. Председатељ држави Бенеш именовал теди нову владу, котреј на чоле стал генерал Сирови. Нова влада такој 22. преглашила војне стапе у цалеј држави, а 23. спроведла моби- лизацијо. Генерал у бешеди до народу вијавел же Чехи уж не сами, То значе- ло же им дахто обецај помој (наскорој большевици).

Як одвил на ческу мобилизацју Гитлер послал ческоге влади такој 24. септембра прејг Чемберлена ултиматум — једно писмо у котрим глаја, да Чехи предаје Немецки крај уж 1. окто- бра, инишак будзе војна.

Цали швег буји прешивеџеши, же војна ту и лем цо не виђухла. У тот час не умишал и председатељ Амери- ки Рузвелт и зос посредництвом њога и Џусолинија зишили ше представници Италије, Французаке, Англије и Немецкоге у Минхену.

КОНФЕРЕНЦИЈА У МИНХЕНУ 29. СЕПТ.

28. септ. пондјал Гитлер на пораду до Минхену Чемберлена, Даладеа и Мусолинија. Порада була 29. септ. и то најважнейша од часу мирових догвар- џа у Версалу 1918-19. року. Ту були водњове штирох наймоћнейших др- жава Европе, и радзели ше чију Ев- ропи почне крев потоками чечиц, або будзе далей мир. Цали швег зос устра- хом чекај кћеңц тога догварјања.

И, дочекај го. Рано 30. септембра штицки штирме државници подписали догварку як да на мирни способ решеј таје питане розвяжују. Ришене таје.

Чехи муша од 4. до 6. октобра придај Немцом зос неснодозним ин- вентаром (мајтком) штицки крај, а дзе Немци у већшини. У крају дзе Чехи и Немци жијо помијане, а крају 1. октобра будзе плебисцит, кадаји најда сце да припадне. До конца року Чехи мајо ушориц исте питане и зодијаја- ску и Польску. Теди и Гитлер зос дру- гима загарантује Ческоге нови граници.

На вистку же ше тога опасне чи- тане на мирни способ розвяжало нај- му швегу одлегчало. Опасносц кирав- веј војни прешла як молгај пред слу- ком чехи дотерај уж придај Немцом крај дзе вони у већшини. 2. октоб. при- дали и Поляком фалаток жеми (Тешин) дзе було найвећи Полякох, а зос Ма- дярами настали прегварки.

Нова ческо-словакска држава.

До Немецкога прерадзе коло 3. милиони, а до Мадярске коло милион тера- штњога житељства ческога држави. Немецки крај котри Ческа тераз траци барз богати зодијаја (угље, жељезо и т. д.) и лесама, а мајо и вельо фабрики. Ту Чехословачка тер- жава барз вельо траци.

Але зато Чехословачка остане чисто славянска држава. У неј буји братски народи: Чехи, 8 милиони Словаци, 3 милиони и Русини 700.000. И кеди Чехи голем тераз дајо Словаком и Русином пот- полну автономију як обецајали та теди их др- жава гоч вельо мешта будзе вельо моћнейшиа бо штицки ей граждане буду задовољни и

буду свою державу щиро любиц и бриніц ю. А найвекша оборона держави то бй задовольни биватель. А кед ище гу тому и други держави загарантую нови Чехословаки гранци и признаю ей неутралносц ей велько одлегча бо не будзе тrimaц вельке войско.

И дай Боже новей Чехословакїй держави лепшу долю и щесце да будзе и зос нашима братами на Подкарпатской справедліва.

Бешеда

ПРЕДСИД. „ПРОСВИТИ“ о. Д. БИНДАСА.
Отримана на главнай схадзки 6 X. 1938.

Честни браца и шестри!.. Вельке щесце сом дожил.. кед воопще можем бешедовац о моім особеним шесцу, же сом дожил два цеты у главнай схадзку нашей единей народней руско-просвитней организациі, үтрой сом на концу моего живота, як бй первотни органітатор, постал на кратки час и ей предсидентъ.

У тей нагоди, примущени сом спомнуц и обновиш нас старших священікох, учительох, адвокатах и парастох, - роботнікох жертві дўховні и, матеріялні, з котрима змешицки допомогли, да ше нашо РНПД-о оснуб и до тераэ живе.

Ми Русини у Югославі мали народ, та не можеме свойо жаданя як „майні“, бо так з іами поступаю, витвориц як би ми жадали, — прето зме през нічай помоці ту опущени сами себе.

Я бешедуем лем о просвітних наших потребах, а политика далеко од нашого РНПД-а.

А кед зме сами себе опущени т. б. да ше сами себе стараем — теди наш руски народ уж указал, же свойо любі и сце дзбац о своім. Вон указац, же 1919. р. послухал мой глас поволані на просвітну организацію, послухал и глас бл. п. Михайла Мудрого и іншых народлюбцох, — Та зме осноўвали тово нашо РНПД-о, котре ше не ма з чим жаліц, бо го наш народ щедро помогал и помога.

О тим ви младши мало мажеце знаць, чо

вашо отцове зробели и жертвовали за РНПД-о. Вони уж велі помарли, але ви їх нашіднікі не шмеч інъош драгом исц, як вашо отцове. Ви млади, од котрих наша будучносц овиши, — мушице буц достойні синові своіх отзох и тиж так любиц изжертвовац на свою руску просвіту, як и виашо отцове, котры вам добри приклад указали.

Браца Русини!.. Не думайце себе, же днешні часы, у котрих живеме, же вони уж інъшаки, які були.. пред 20 роками, — вони таки істи, як и теди були, — т. б. руснакови потребна просвіта и организация, які ю маю и інъши народы — чи то просвітна, вирскі, газдовска... през чого цали нації-народи препадаю.

Прето, кед видзиме, же гоч яки зме мали, а ипак зме цошка створели за нашу властну руску просвіту, — радуйме.. не тому и цешме ше у тим, але не забувайме и далей жертвовац на нашу просвіту и же би ей кожди свидоми Руснак, член бул. То су мали жертви; котри кожди Русин Яўгко може жертвовиц на себе и свойо дзеці.

Красны приклад национальнай свидомосці даваю нам браца нашо Русини-Українцы у Польскай Галичині. Вони барз велько церпя и страдаю од братох Полякох, котри их не допушчу до ніяких державных званій, руско-українски школы им. не даваю, а вони, гоч яки худобни народ сами, себе свойо прыватні школы отримую, школую студэнтох, будучих водьох народа — сами їх союзи — задруги вшеліяціцго фаху, на тисячи и тисячи постою, бо су там народ коло 7,000,000, але без национальнай и вирскай шлебеди, — и, попри таких чэжкосціх сам народ зрок на рок жёртвую на ёто мільйоні дін. на свойо дзеці и будучносці просвітну.

Ту мame найкрасши приклад пожэртвованосci, на котру ше и ми мушиме, упатриц и так исто дзбац и жертвовац на свойо.

У тей іскреней моій жадосци за мой руски народ, жичим, же би и тода наша уж XX. гл. схадзка ювілейна була полна з братскі руску бешеду и совітами за лепшу нашу будучносці.

Видані як и по други роки календари, котри редаговал наш терашні предсидентъ о. Біндас на подполне задовольство: целаго нашого народу. То констатуем з тим, же остатні рочніки за 1937 и 1938 р. цалком разпредани.

Премесцена концепція зос парохій до Просвітного дому. Кніжкі котри були дотля спаковані по ладох, повинімани посортирані и змесцены до нового магазину. Гоч тата робота не випатра важна, вона ипак однесла часу даяки мешац дні.

У юлу 1937 року почати роботи на оправки Народного Дому, ко коштало Дружтво коло 11.000 динари.

Як то было наглашовано, да ше по кождым руским валале отрима „Дзень Просвіти“, „Просвіта“ организowała такі два дні у Р. Керестуре. Перши зос изложбу ручных работах, на обидва рабена пропаганда и давани прикладни драмскі фалати за Просвіту. Треба спомнуц и як красну зяву похваліц, же тоти дні подполне успели и же матеріялні и моралні хасен бул барз велько.

Же то наисце так крашн успело управни одбор ма подзековац у першим шоре нашим младым школьнікам — студентом у Р. Керестуре. Же тоти млади людзе, през вімкох, указану розумені цильох и потребох „Просвіти“, нас може лем цешиц и напольніц з поносом же будзе кому придац нешкі ютре роботу, же будзе мац Просвіта роботнікох ісбічных, амбіциозных и родолюбивих, котри маю одвесц народ правом драгом.

З-рочна робота „Просвіти“

(Звіт секретара п. М. Ковача.)

Управни одбор які выбрані на главнай схадзкі пред трома рокамі не виходзі, подполні пред вас положиц звит о свойо діялісци за тоти роки. Може прето вон ані не оправда виашо жаданя, чо ше дотика самей роботи у дружтве. Але кед упознаме шицки чэжкосці през хтори tot управни одбор мушел прейсц, вец нам будзе ясно, же и телько кельо зробено, под такими условиями велько, и мушки задоволіц.

Робота управнаго одбору прешлих трох роках.

Як други вельки успіх у нашим змаганю по купованю Народного дому пришло куповане Друкарні. О ней було вецей бешеди, на прешлих схадзкох, ми сцеме зазначиц же то куповане спада до роботи того управнаго одбору. Управнаго одбору найвекши помоцнік бул покойни о. М. Мудри котри дал на Друкарню 25.000 динари як першу помоц. Помагали упр. одбор у тей роботи нашо свідомій людзе — Русини, як земледілци так и интелигенция. Организоване зберане на туць ціль принесло шумни приход з котрим ше друкарня подзвигла. Тот приход од дарункох за Друкарню бул 80.863 дин. 60 п.

У тих трох роках зробена концентрация просвітних и земледілских организаций у Р. Керестуре. Так Кооператива, Читальня и Водна задруга достали место у Народним Доме.

Зосконгресу у Будимпешту.

(Процесія зос св. Тайнамі).

Остатнім торжеством конгреса була величезна процесія зос св. Тайнамі зос базиликі св. Стефана гу Плацу Геройох в недзелю по поладню. Состояла ше зос двух часох. Векша часц людзох не брала учасц у опходу, але уж напредок пошли на Плац Геройох, або правели шпалір по уліцох, кадзи мала исц процесія. У самей процесіі вжали учасц лем коло 20.000 людзох, бо би інъшак процесія барз дзлугочтирвала.

На Вознесение ішол Евхаристийни Ісус у 12 кілометровай триумфалнай процесіі — по белавіх габох Дуная, а тэрэз ішол у велькай славі по главных уліцох Будимпешти. И у ёдней и у другой процесіі були заступані у велькім числу католицкі нації зос шицких 5 континентах швіта, так же тоти процесіі були рóвночасно и красним прикладом християнського единства.

Сходзене на Процесію.

Уж на 2 годзини по поладню почали ше учешніци процесіі сходзіц на одредзеных местах: базилика, на терасі пред базилику, на плацу пред базилику и по облизніх уліцох. На уліцох ше сходзели делегаціі певдніх націй — вешина у народніх облечів зос свояма заставамі. Медзі німа и нашо зос Подкарпатской и Галичині котрих було на конгресу коло 800. На велькім плацу пред церкву чекали на процесію: войска, монахи и монахіні у велькім числу. На терасі святыні: владикове, метрополітове, кардиналы и делегаціі: влади, парламента и другі магнаты.

Початок процесіі.

Хвіля прекрасна. Слунко пеche як у штед лета. На турніх одбыва треца ходзіна. Звон дава знак же почина процесія. На претку ступа велька чета коняникіх на білих коньох. За німа кріж зос швічкарами. За кріжом ступаю у велькім числе: скauti и другі організаціі младежі у своіх уніформах, делегаціі рижніх школах тиж у уніформах, дзеды зос символамі св. Евхаристії, делега-

Медзі роботу мож ураховац и то же ушорени членски кніжкі зробени регистри, направена картотека стаўніх членох, друковані за рочніх членох членски карти.

Рочні члені достали; кожди хто плацел за 1937 р. членарину два кніжкі. (Народні писні и Граматику). За тот рок не доставали ище ніч, бо ше аж тэрэз машиц тот вопрос цо би мали рочні члені того року достац. Як з того чесне собрание видзі, Управ. одбор ще старал, же би и нашо члені видзе-ли од Дружтва хасну. У кельо тот хасен не бул вешкі, не виновати одбор. Причина у тим же приходи ол членарині там и мали же би була потреба да кожди русин будзе член „Просвіти“, вец би зос тим приходом могли буц друковані красни кніжкі котри би члені достали на дар, як цо роби Дружтво св. Ероніма.

Окрем того подпольнена ёдна велька празніца у нашим просвітним розвою. Уж рок як виходзі чисопис за руски дзеды „Наша Заградка“. Же вона була потребна, видно уж по тим же вона ма уж тэрэз телько читательох и дакус вецей, як Руски Новіні. Овиши о кождым нашим члену чи вона будзе и далей так крашн напредовац. Кажды наш член не лем же треба да предпаци свойо дзецко на ню, але да ю розширюе, бо ей важносц уж думам же нет такого хто не видзі. Як познейше зос рефрату увидзіце „Наша Заградка“ кошта минимално 10 динари рочно, гоч друковані у нашей друкарні зос экспедицию и

ци организаций Католицкай Академії, поштаке, железнічаре, огньогасцы, рударе, акаадемічаре, делегації будимпештанских парохійох, монахіні, дзеци у красных вітескіх шматох і вельке число министрантох.

Прешла добра годавина, дзеци шыцкі тати пришли на шор. Початок уж на Плацу героях а министранти ище прыщеркві. Приключую ще гу процесіі монахи і свяценьство у велькім числі. Медзі німа і 80 паноцове, нашого обряду. Дваець у епітрахілох а шейсці дзешат у ризах.

Кардинал легат приходзі

На катедрали одбыва 4 годзіни. Глас труби і гране папінскай гімні, означаю ўже приходзі кардинал легат. Автар става пред катедралу. Выходзі кардинал легат зос свою пратню. Присутні го акламираю зес громкім: „Най жів кардинал легат! Уходзі до катедрали. Нараз зазвоня шыцкі звоні Будимпешты. Триумфалны звуки пар сто звонох явлюя целому швету, же почина

Триумфальная драга Евхаристийного Ісуса,
по уліцах Будимпешты. Зос катедрали віходзіті владикове і метрополітове — у торжественіх орнатох — 8 по 8 у шоре и приключую ще за канонікімі гу процесіі. Віше яснейше ще чуб глас брэньчка, а на дзверах катедрали ще появюю — у штред фатъолового діму ладану — балдахін, под котрим у драгоценій монстранці ноши св. Тайні кардинал легат. З обидвох боках балдахіна ступа почесна стража малтейского чина у своіх слизковитих шматох. За балдахіном ступаю торжествоно 14 кардинали у 6 метровых пурпурных шлеях зос свою пратню. За німа влада, представніци парламента, медзинародны одбор евх. конгреса і вельке число магнатох у драгоценіх гісторійских шматох. Затым делегації страніх наційох. Найперш тати зос су щедних державох, а вец другі. Медзі, піма і интересантні групи зос Китаю, Японскай, Индії, Абесинії, і т. д.

З обидвох боках уліцах сто езри правя шпалир. На предку младеж, котра не могла вжаць учасць у процесіі и делегації поєдніх парохійох зос цалей Мадярской. И дзеци и шыцкими трошкамі віноши по ёдним числу прейг езер дінари. У других би ще ані не могла друковаць пре драготню.

Приходи од других кніжкох не були та-
ки велькі. Главны причини су же тати кніжкі уж стари, а досці драгі, а школскі кніжкі на жайль забранети. Поставя ще вопрос складання и друкования новых школскіх кніжкох у сучас-
ним духу, то ма одлучиц нешкайне заси-
даніе.

Основани "Фонд за брошури чий главни фундатор зас пок. о. Мудры. Пенж уложены до Кооперативи у Р. Керестуре, зос чи-
хі каматох оуду ще відаваць популарні бро-
шури. До тога фонду ма войсці и приход од
"Молитвеніка за рускі дзеци", котры ще тих
дньох почина предаваць. Друкование заплати
преосв. Владика, як то явел зос своим письмом
7335-37. Управ. одбор віноши на знане пред-
собраніе и тот дар и з того места дзекуе за
помоц.

Ушорена и администрация Руских Но-
вінох.

Управни одбор додзелел и материялну
помоц по своіх силох.

Понеже Н. Дом не бул осигураны, и то-
тих дньох зробене. Осигураны в у друштву
Славія дзе осигураны и другі явни здания
у Р. Керестуре. (Далей будзе)

старши, особено жени и дзівкі, вешинон у народных облечівох. Вообще ше тим цо складаціі порядок у процесіі, и пры шпалирох, барз удало злоніци прекрасны групи од риж-
них народных облечівох так, же процесія уж и под тим зглядом була цашка надзвичайно красна. (Далей будзе.)

Схадзка „ПРОСВІТИ“

отримала ще 6 октября у Народным Доме у Керестуре. Присутно было коло 100 членіи і госьці. Да не бул роботни дзень, было бি розуміш велько веци. По прывіту предсідателя о. Біндаса (друковіме го на другім месце) отримал пан секретар Ковач обширны звіт о роботі „Просвіти“ за остатні три роки и о ёй дальшік потребах. И тот красны звіт друкуеме, у нашіх новінох.

Вібрани новы одбор и то: Преч. о. Д. Біндас (предсідатель), о. Др. С. Кіш, подпредсідатель, уч. Фейса Янко, подпредс., Мі. Ковач, секретар, писмоводітель, привремено о. Киш, касир Іовгені Макаї. Ришеніо пременіц правила „Просвіти“, изважто вібрана окрема комесія, до котрой вошли: о. М. Фірак, Янко, Будінски и Штефан Няраді до ушного одбору, шыцкі зос Керестура. До ширшого одбору вошли Якім Олеар, уч. з Петровіцах, Ефрем Дудаць з Міндошевіцах, Андри Загорянски зос Шиду, Іовгені Планчак з Бачинцах, Мітрок Садамон з Беркасова, Міхал Балінт з Дюрдьова, Вартоломей Бесермін, дзіяк зос Ст. Вербасу, о. М. Буйла з Коцур, Др. М. Вінай зос Куля, Др. Гайнал зос Жаблю, о. Я. Будінски з Петровіцах. Зос схадзка послані телеграмі: І. В. Крадю, Намесніку, Павлу, Преосвящ. Владікова, Миністру, нукашніх ділох и Банові Дун. бановіні.

Схадзка закоіччена зос державну и руску гімну.

Бачинци.

Преширене Просвіти. Одавна ще указавала потреба, да ще сала нашого Просв. Дружтва прешири, бо за свой потреби була премала. Забави и другі веши приредби ніякі ще у ней не могли отримоаць, ёдино цо ще отримоали Академії и менші схадзкі. Окрес того Просв. Дружтво дава рочно 2—3 велькі забави, па тога сала була и за отримоване пробох малка, а тиж була цесна и за самих членох, бо Дружтво ма 46 членох, котры ще особено веши і в жіме крашне зіходза вечарами на читане и другі просвітні роботы. Прето тога року Дружтво почalo живу акцию да ще сала прешири, да так може задоволіць своім потребом. На туць циль основані при дружтве, ище мещана марта т. р., „Фонд за преширене Просвіти“. Сами члени на своіх кочох зважую шыцок матеріял, па так уж набавено цегли, вальки, дзвери и облаки, а тейшешні ма ще набавиць шыцок потребны матеріял, да ще на яр моне почац зос прешириўсь.

По плану, нова сала будзе 16 м. длугока, а 6 м. широка и будзе найвекша у Бачинцах. У сали будзе готовм біна и гардероба так, же будзе лёгко зос отримованьем, забавох и других приредбох. За туць салу купени окремні велькі пец, котры ще будзе топіц зос пиль-
вину. — Дай Боже, да тата добра и хасновита робота щещліво доверши.

К. Б.

Петровцы.

Згорела хижка Мікола Гаргайовому у Петровіцах на саму Матку Божу вечар. Не позната на які способ ще влапела хижка Гаргай Мікола з тим церпі барз вельку чікуду, бо в худобні нічного нема и будзе присіловані обращц ще як у валале так и у других наших валалох за помоц, да себе збудзе хижочку у своім ішестцу.

Алкагол забива.

Модерна жажда за ужитком зос ёй безчесносцу и неумереносцу ёдна зос главных причинох за одпад велькі католікох од Христа и Його Церкви. Зос другого боку заш и баш грихи проці пиятей и шестей заповіди Божей найвекша опасносц за животни и морални разпад белей раси, так же „Осерваторе Романо“ дні 1. юнія 1935. року писал: „Била раса у опасносци, же вімре.“

У спорозуме зос Апостольским Престолом приготовела Интернационална Католіцка Ліга проці алкогольу од дня 11. до 14. септембра 1937. року у Варшаві перши Интернационалны Католіцкі конгрес проці алкогольу, на хторым Ап. Престос бул заступані по Й. Екс. Архиеп. Кортесі — Ап. Нунцийові у Варшаві, Кардинал Архиеп. Др. Каковски и Кардинал-Преміс Др. Глонд зос Познаню мали покровительство над тим конгресом.

Тот конгрес мал у Варшаві указац на звяз, а особено и на небезпеки и на наслідкі, скоро по цалим швеце розширеного алкоголізму, мал віявіц тот конгрес вредносц християнскай трежбосці у терашніх часох и драги за практичную роботу католікох. Напрям роботи мали давацься конгресу, енциклікі нашого Святішшого Отца Папы Пия XI, а особено енциклікі о Шерцу Христовім од дня 3. мая 1932. року. Святійши Отец утвердуе у тай енциклікі медзи ініціям „Справдіння жила терашніх скоро по цалим швеце розширеніх злех універеносци — пожадлівосци, котра як св. Павлі, гвари, корень шицкого зла. — Зос пожадлівосци вирошне безмирна себичносц, котра шицко рихта по своім хасну и недзба за добро ближнього... Як раз побута бружіс, котре подціна корень здох, пожадлівосц за матерійлімі богатствами и незазубдлініма животкіма жадоццамі. З помоцію своевольных жертьвах, з помоцію практично дійствующого самоодреканя, аж и теди кед воно боляце, надвлада ришути християнині свій ніски пристрасці.“

Надалеко познати голандескі миністер президент Екс. Руіс де Беренброук дал як предс. Интерн Катол. Ліги проці алкоголізму перши повод за тот интернационалны конгрес у Варшаві и започал приготові. На жаль шмерц Руіса у априлу 1936. року вирвала з його роботи приготові.

У часу, кед ще неприятеле Бога и Церкви збили прейг граніцох жемох до борбы проці Божого царства, мало ще на варшавскім конгресу наглашіц, же мі дзеци Католіцкай Церкви зос шицкіх жемох швеце відзімі найовільнейшую опасносці модерней жажди за ужитком, особено алкоголізму, и у духу церковных засадах одбрану плански организуеме. Тота робота подедно потребна прислуга у терашнім часу власному народному обществу и Божому царству. Тот конгрес у Варшаві мал и главни задатки шицкіх католіцкіх организацій умереносци и абстиненцій.

УЖ ВІШОЛ!

ДАВНО ОБЧЕКОВАНИ
МОЛИТВЕНІК

ЗА РУСКИ ДЗЕЦІ.

Зложел го о. Дюра Біндас; парох.

У нім су шицкі кождоднівни молітви по церковному и по рускі, молітви за шицкі потреби, поука за споведз и св. причасці, Утріння, Служба Божа, Молебен тут шерцу Христовому и тут Пр. Богоі, и велько красны церковны писні. Кажде руске дзецко мушки тут молітвенік мац. Родителі, не жалуйце го дзецку свойому куниці, бо в туні и кошта лем

8 дінари.

Може ще достаць у Просвіти у Керестуре и на каждой нашей рускій парохії од штвартку 6. октября.

Посилайце предплату!

ШИРОМ ШВЕТА

Нова Чехословакка будзе цалком иншак випатрац не лем по свойх нових граніцох, але вона будзе цалком иншак нука ушорена и будзе водзіц цалком другу политику од тей котру до тэраз водзела. Вона ше обраци баржей гу Немецкай и Италиі, гоч не сце розтаргац приятельство ані зос Французку. — Словаци и Русини достаню автономию, а цала держава будзе ушорена на корпоративни способ слично як Италия и випатра, же шыцки странки буду забранети. Зато Бенеш одступел, бо вон мал иншакі пляни и погляди а гу тому Немци го не любели. Даљай будзе нова Чехословакка у шыцким шпоровац, будзе ше тримац скромно и не будзе ше вельо мишац до велькей швейтовой политики.

Мадярска гледа, да ма граніцы зос Польsku. То вона дума посцигнуц, да заграбе назад под свою власц нашу руску Горніцу, а сцела би и Словакох. Ніхто не допуши мадяром, да заш приискана тоти народи, бо кед Чехи не шму владац над судетскими Немцами гоч Немцом не было подло, з яким правом би шмели Мадяре владац над Русинами, котрих вони пред войну скоро помадярели.

Демобилизацю то значи разпуштане войска дому почала уж ческа влада, а и влада Французка и Немецка. Розуми ше же радосц велька влада прето по валалох и варошох у тих державох, бо шыцки чекали киряве клане.

Французка и Италия. По минхенской наради признала и Французка влада Абесинию Италиі. То знак прибліжовання тих двух державох, и то заш знак, же ше обставини у Европи ушорюю и неприятельства попушую.

Англійско-тaliaянски одношэнья. тиж ше вельо поправели од конференцыі у Минхену. Тэраз озда войдзе до жывота и тали-

янско-англійски пакт (догварка) направени того року. Пре іспорозуменя у еспанскім питаню (поцаговані талиянскіх добровольцах з Еспанії) од тей догварки до тэраз хасну не було. Минхен, розяшнёл вельо други чежки питаня та ше и ту благодаті вплив минхенскаго порозуменя муши указа.

НАША ДЕРЖАВА

ЗАБИЛА СТАРУ УЧИТЕЛЬКУ. Милица Вуядинович, послужителька старой учительки Милицы Михайлович у Земуну рано 3. окт. кед пришла гу учительки порайц, нападла ю зпода хрибта и зос железну штангу вдерела 17 рази по глави. Учителька була на месте мертвага а Вуядиновичева забрала вій пеняжки 8.000 д. и приятели ше исти дзень до шпиталю як хора на маларию. Але ю фришка полиция там пренашла и вона ше признала, же забила учительку пре пеняж.

14 РОКИ РОБІЙ достал якіш Исакович зос Смедерева зато, же забил свою нізвинчану жену, Мілойку. Забил ю зато да ю не муши отримовац.

130.000 д. ОДНЯЛИ збойніци директору и касиру рудника Айвалия при Приштини. Тодор Шевич, Юсуф Шерифович и Драголюб Янкович уж влапени, и пеняж при них найдзены.

ДВА МИЛІЯРДИ за калдерми, 464 мил. за висушене подводней жемі и 20 мил. за нови основни школы одредзела наша влада. Так виявіл министер Стошович новинаром у Скоплю. Шыцко тот пеняж будзе ёднак позделені на шыцки бановини.

НІМЕЦКИ МІNІСТЕР Др. Функ бул тих дньох у Београду и за новини дал таку вияву: „Видно, же у Югославії уж прешла криза. Шыцко, цо Югославія ма на предай, ми у Немецкай можеме купиц, а шыцко цо Югославія потребує, ми вій можеме настарчиц.“

На тей мапи Чехословакії били места, то немецкі краї, котры Чехи уж одступіли Немецкай. Цэнко шатирані места, то краї у котрих ше ма одбуць плебісцит.

Спорт

В недзелю 2. X. С. К. Русин бавел приятельске змаганія зос С. К. Вепровачом, хторэ добил зос 3:1. На недзелю 9. X. будзе Русин бавиц первенствене змаганіе зос одличным клубом зос Гедешу, бависко будзе интересантне, не треба забуць пойсц опатриц.

Управа модлі за цовекіше нашивене.

управа,

ДОДУТЯНУ. Гудак Йовгена сцігло вішліякій порцоловей робіць святы образи, жвератка у вішліякій величині, вішліяки красны даруники можеце достац по найтучней цені лем у Гудак Йовгена. Придзце и уверце ше!

У хотаре Ловас

ПРИ МІКЛОШЕВЦОХ

ест од 40 до 50 ютра жемі на предай под аренду. Жем порихтана за жито шац. Хто ма дзеку купиц пай ше прияви гу

ДЮРОВИ ГОЛИКОВИ у Міклошевцох.

Предам ланц жемі

на Косцеліску на віше: уд. Ірина Чизмар. Руски Керестур.

Гало! Чесаре!

Од найлепшого челіка вироби вішліяки

ЩЕЦІ

№ 5, 6, 8, 16. Кажды час можеце буць добре услужені у

ПАВЛА КУПФЕРШМИТ, ковач ФІЛІПОВО, Престолонаследника Петра 57